
Dívčí válka

Když se paní Háta s Vlastou vrátily do Blížejova, jejich šťastné dny skončily. Vyšehradský mír a klid byl pryč. To, co se tak snadno domluvilo ve stínu vrb na břehu Vltavy, se doma docela minulo účinkem. Protože Luka se nezměnil, ačkoliv z Vyšehradu skutečně přijel posel od kněžny, vyřídil vzkaz, jímž kněžna Luku napomínala a zavazovala k uctivému chování k matce i sestře.

Marně.

A zrovna tak marně mu sypaly do pití kouzelný prášek od Kazi. Za pár dnů už byla Vlasta samá modřina a podlitina.

Naučila se bratrovi ubránit, ovšem on si tyranské choutky vybíjel na matce. A Vlasta měla pocit, že v ní něco umře, pokud bude dál nečinně přihlížet.

A tak se stalo, že o půl roku starší opět stála proti Lukovi s namířenou zbraní a byla rozhodnutá šíp pustit.

Tentokrát ano.

Tentokrát jí v tom náhoda nezabrání.

Tentokrát se neobjeví vladyka z Husína... A ona je taky mnohem odhodlanější, protože na Husíně i na Vyšehradě poznala jiný život. Život, který neřídí choutky tyрана.

„Nedělej to,“ zašeptal vedle ní unavený hlas.

Vlasta polkla naprázdno. „Matko...“

„Vlasto, tentokrát bys zaplatila životem. Prosím, poslechni mě a nech Luku být.“

„Takhle zaplatíš životem ty,“ namítla Vlasta a po tváři se jí začala koulet slza. „Jak dlouho ještě můžeš jeho bití vydržet?“

„Na mně nezáleží, dceruško. Prosím, poslechni mě.“

A Vlasta poslechla. Složila luk, bezmocně se usmála a matku objala. Držela ji dlouho a pevně, v hlavě zoufalou otázku:

Co tedy můžu pro tebe udělat?

Té noci Vlastu probudil ženský nářek. Když otevřela oči, spatřila, jak temný stín jejího bratra táhne ven za vlasy jakousi ženu.

Srdce se Vlastě rozběhlo jako o závod. Poznala, kdo je ta žena, poznala to hned i v noční tmě.

„Okamžitě maminku pusť,“ zaječela na bratra.

„Drž hubu a nestarej se o mě,“ sykl bratr a táhl matku na dvůr.

„Vlasto, prosím, jdi si lehnout,“ zaúpěla paní Háta. „On mi nic neudělá.“ Ale Vlasta dobře slyšela v jejím hlase obrovský strach.

„Nikam nepůjdu, maminko,“ odpověděla. „Luko, opakuju ti – pusť ji.“

„Pustím ji, až to sám uznám za vhodné,“ pronesl dutě, pak se napřáhl a praštil matku do břicha.

Paní Háta se skácela na zem.

Luka do ní začal kopat:

„Vstaň, ještě s tebou nejsem hotový.“

„Co ty jsi zač?“ vykřikla Vlasta. V panickém strachu o matku se vrhla na zem a zakryla paní Hátu tělem. Okamžitě se i na ni snesla vlna kopanců.

„Nenávidím vás!“ ječel Luka. „Tolik vás nenávidím. Kvůli vám mě Libuše nepřijme na Vyšehrad! Bez otce na sněm nemůžu! Ale já otce kvůli vám, dvěma špinavým nickám, nemám!“

„Libuše by tě nepřijala ani tak. O tvé násilnické povaze už všichni dávno vědí,“ vyprskla Vlasta.

„Protože jste mě pomluvily!“

Bratr ji okamžitě zasypal dalšími ranami. Kryla si rukama hlavu, ale marně. Luka cílil přesně.

Když se konečně vybil z té největší zlosti, odplivl si a zmizel ve tmě.

Vlasta se vrávoravě posadila a pohládila matce rameno.

„Už je pryč, maminko. Už můžeš vstát. A hned zítra se vypravíme na Vyšehrad. Tohle si Luka dovolil naposledy. Slibuju, maminko.“

Jenže paní Háta neodpovídala.

Zemřela hned při první ráně, kterou jí syn tu noc uštědřil.

PŘEDJAŘÍ 702, VYŠEHRAD

„Můj pane Přemysle, to nemůžeš udělat,“ zvolala Vlasta rozčarovně, když vyslechla knížecí verdikt.

Klečela před Libušiným manželem v hlavní síni hradiště zdobené vzácnými kožešinami, na kterou si dobře pamatovala z dětství a kde prožila tolik šťastných chvil.

Tahle chvíle ale šťastná nebyla. Její poručník kníže Přemysl právě rozhodl, že hradiště Blížejev případně vладыkovi Ctíradovi, a paní Vlasta z Blížejova se za vладыku Ctírada provádá.

Vlasta zuřila.

Starala se o Blížejev a své poddané už pět let úplně sama. Po smrti matky a bratra Luky, který zemřel na lovu, když jako zralá slíva spadl z koně, protože příliš holdoval pití, musela převzít otěže správy panství. Bylo jí tenkrát sotva patnáct, a když se konečně zmohli a všechno začalo klapat, má o svůj majetek přijít? Teď, když se všechno naučila? Teď, když si myslela, že zlé časy jsou za ní? Že se o všechno dobře postará sama a nemůže ji už nikdo týrat, protože je svou paní?

„Můžu, a udělám to,“ zamračil se kníže. Neměl rád, když mu někdo odporoval, bohužel se to stávalo často.

V zimě toho roku totiž zemřela jeho milovaná manželka Libuše. Ženy v knížectví se jako dřív sjížděly na Vyšehrad a očekávaly od Přemysla, že se k nim bude chovat stejně jako Libuše. Stěžovaly si na své manžely, vazaly i syny a chtěly po Přemyslovi, aby zachoval práva, která jim dopřála Libuše. Jenže Přemysl – přestože manželku miloval – s takovým uspořádáním nesouhlasil. Bylo mu tedy velmi zatěžko se v soudních přích a sporech přiklonit na stranu žen.

Pár měsíců se ještě snažil, aby vše probíhalo v zajetých kolejích, jenže muži, kteří se vládou kněžny Libuše cítili poškozováni, začali brzy po její smrti vystrkovat drápky a hlásili se k právům na své ženy jako na majetek, jak tomu bylo před vládou kněžny Libuše. Její otec, kníže Krok, nikdy nedovolil, aby žena něco vlastnila, nebo dokonce měla právo na svůj ná-

zor. A tohle považovali za správné vesměs všichni muži a volali po starém pořádku.

Kníže Přemysl nechtěl hanobit Libušinu památku, proto se nenechal úplně strhnout, ovšem ve Vlastině případě nehodlal ustoupit.

„Tvé hradiště se rozprostírá na úrodné půdě a já potřebuji, aby bylo řádně obděláváno. Což se do dnešního dne nestalo,“ zamumlal.

Vlasta se narovнала.

„Moji lidé se uživili dobře. Zásoby nám vystačily na celou zimu,“ odpověděla a v očích se jí zablýsklo.

„Ano, tvoji lidé. Ale podle názoru vладыky Ctirada může být tvoje půda daleko plodnější a přispět svým podílem k blahobytu českého knížectví. V tomto ohledu se nesmíš chovat sobecky, Vlasto,“ řekl Přemysl.

Nechtěl žádné potíže a s Vlastou byly skoro vždycky. Měla svou hlavu a svůj odpor k tomu, jak se pořádky měnily, dávala jasně najevo. Kdoví proč ji měla Libuše ráda a nedala na mladou hospodářku dopustit.

„Vladyka Ctirad není žádný rolník,“ odfrkla Vlasta pohrdavě. „Je to tvůj bojovník, a všichni to víme. Co se týče hospodářství, nemá víc zkušeností než já.“

„Zato je to oddaný vazal a jeho hradiště velkým dílem podporuje celé knížectví.“

„Blížejev je můj! Nesmíš mi ho vzít.“

Vlastě se zachvěl hlas a v očích se jí objevily slzy. Rázně je otřela. Nesnášela tuhle bezmoc. Muži zase páchají své zlovolnosti. Všichni byli stejní. Otec, bratr a teď i kníže. Jen proto, že jsou silnější, myslí si, že mají právo o všem rozhodovat? To tedy ne!

„V tom rozčilení jsi asi na něco zapoměla, Vlasto,“ řekl kníže, když viděl, jak se v dívce všechno bouří.

„A na co, pane Přemysle?“

„Že jsem nejen tvůj kníže, ale také poručník. Že je tvou povinností mě poslouchat.“

Jenže místo aby Vlasta pokorně sklopila zrak, přimhouřila planoucí oči do posměšných škvírek.

„Věř mi, pane Přemysle, že jsem nezapoměla. Přesně znám všechno, co vyplývá z poručnictví, můj pane poručníku, všechno zlo...“

„Zlo?“

„Pokoření a úpadek.“

„Jsi pomatená? Nikdo ti tvé hradiště přece nebere. Je to dobrá dohoda, paní. Mezi mnou a vladykou Ctiradem.“

„A mnou, jsi chtěl říct, můj pane, že ano?“ Vlasta vyskočila na nohy. „Ovšem pro tebe nemám větší hodnotu než tamten džbán, jak tak pozoruji,“ ukázala na stůl, kde džbán stál. Napřímila se, přehodila hřívu rudozlatých vlasů přes rameno a zabodla do Přemysla zrak:

„Kněžna Libuše by nikdy nedovolila, aby se stalo to, co chystáš ty. Hradiště je moje. Vladyka Ctirad na něj nemá žádné právo!“

„Ale má! Protože tak si to přeju! A nikdo ti nic nebere, opakuji to po několikáté,“ zahřměl Přemysl. „Na panství sama nestačíš, proto se musíš vdát a já ti jako tvůj poručník určuji za manžela vladyku Ctirada. A tím považuj tenhle rozhovor za ukončený.“

„Pane Přemysle, já...“ začala zase rozčileně Vlasta, ale slova jí zemřela na rtech, když se Přemysl prudce zvedl a beze slova vypochoďoval ze sálu.

Ještě na chodbě měl pocit, že se mu do zad zabodl Vlastin ohromený a nenávistný pohled.